

DAG VAN ERKENNING RUTTE EN OLLONGREN BIEDEN VETERANEN EXCUSES AAN

▲ Premier Mark Rutte sprak met veteranen die bij de val van Srebrenica waren. FOTO: ANP

‘Dutchbat onterecht in beklagdenbank’

De Nederlandse aanwezigheid in moslimenclave Srebrenica duurde zeventien maanden, de afwikkeling neemt al 27 jaar in beslag. Zaterdag bood het kabinet zijn excuses aan. Dat deed veel veteranen goed.

Hans Nijenhuis
Schaarsbergen

Het was bedoeld als een dag van erkenning voor de veteranen van Dutchbat III, maar alleen al doordat het op de paradeplaats van de Oranjekazerne in Schaarsbergen net zo warm was als tijdens die fatale dagen in Bosnië in 1995, werd het natuurlijk ook een dag van herinneringen.

„Zie je die witte viertonner daar, met die huif van tentdoek?” vraagt Piet Hein Both vanuit zijn rolstoel. „Daarmee hebben we blokkades opgericht tegen oprukkende tanks. Ik bedoel maar.” Both, adjudant buiten dienst, heeft het zó vaak moeten uitleggen. Waarom deden de Nederlandse blauwhelmen niet meer voor die duizenden moslims die bescherming zochten tegen de oprukkende Bosnische Serviërs?

Lariekoek

„Dat we niks hebben gedaan, is lariekoek”, zegt Both. Hij was destijds verantwoordelijk voor de bevoorrading. „Nou, er kwam helemaal niks binnen. Ik ben een paar keer voor 25.000 mark bier gaan kopen bij de Serviërs, we hadden gewoon niks”, vertelt hij

over de maanden die voorafgingen aan de val van Srebrenica, nog altijd een zwarte bladzijde in de Bosnische én Nederlandse geschiedenis. Bosnisch-Servische troepen vermoordden ruim 8000 islamitische mannen en jongens na de val van de enclave die door de Nederlanders werd bewaakt.

Zaterdag werd die bladzijde dan toch omgeslagen, al komt het boek waarschijnlijk nooit uit. Een boek dat begon met unanieme goedkeuring van de Tweede Kamer om VN-vredestroepen te sturen naar Bosnië, dat werd verscheurd door een oorlog die volgde op het uiteenvallen van Joegoslavië in 1991.

De voorzitter van de Vereniging Dutchbat III, Olaf Nijeboer, gebruikte andere beeldspraak: „Als ik thuis een situatie heb gehad waarin ik dingen heb gezegd of gedaan die niet slim waren, komt er uiteindelijk een gesprek. In dat gesprek geef ik aan dat ik bepaalde dingen beter niet had kunnen doen, sommige dingen beter niet had kunnen zeggen. Dat is wat er vandaag is gebeurd. Dat gaat helpen bij het herstel van relaties. Met de maatschappij, de media, de internationale gemeenschap, de nabestaanden en alle overlevenden.”

In dit geval gaven premier Rutte en minister van Defensie Ollongren aan dat de overheid dingen beter anders had kunnen doen. „Sommige woorden zijn na 27 jaar nog steeds niet uitgesproken”, zei Rutte. „Het is waar dat de Srebrenica-missie plaats-

vond onder een VN-mandaat. Maar dat doet niets af aan de speciale verantwoordelijkheid van de Nederlandse staat voor de omstandigheden waaronder jullie werden uitgezonden, voor de opvang na terugkeer en voor het gebrek aan steun toen Dutchbat III in de beeldvorming onterecht in het beklagdenbankje terecht kwam. Vandaag maak ik namens de Nederlandse regering excuses aan alle vrouwen en mannen van Dutchbat III. (...) Met de grootst mogelijke waardering en respect voor de manier waarop Dutchbat III onder moeilijke omstandigheden steeds heeft geprobeerd het goede te doen, zelfs toen dat eigenlijk niet meer ging.”

Nazorg

De excuses zijn het voorlopige sluitstuk van een lang proces. Nadat de vereniging van Dutchbat-veteranen lang om erkenning had gevraagd, kwam een onderzoekscommissie in 2020 met concrete aanbevelingen: ‘Vermijd een te rooskleurige voorstelling van zaken bij de besluitvorming over voorgenomen missies. Sta als mi-

Dit helpt bij het herstel van relaties. Met de media, met de maatschappij

– Olaf Nijeboer, veteraan

nisterie van Defensie voor je personeel, in het bijzonder wanneer er aantoonbare onjuistheden over hun functioneren in de media naar voren komen, en weerspreek die onjuistheden.’ En vooral: verleen betere zorg na afloop.

Het rapport van deze commissie-Borstlap leidde tot een vergoeding van 5000 euro netto voor alle Srebrenica-veteranen, ‘terugkeerreizen’ om nog een keer in Bosnië te gaan kijken, én tot de ceremonie van afgelopen zaterdag. Daar werd ook het belang onderstreept van de documentaire *Srebrenica – de machteloze missie van Dutchbat* die Coen Verbraak in 2020 maakte.

Zaterdag bleef ook iets onvermeld, schreef vredesorganisatie Pax in een reactie. Rutte en Ollongren benadrukten dat ‘de wereld’ Dutchbat en Srebrenica in de steek had gelaten. ‘Ze gingen helaas niet in op Nederlandse fouten.’ Dat de Nederlanders meer hadden moeten doen om mensenlevens te redden, is door de Hoge Raad vastgesteld in twee uitspraken in 2013 en 2019. Daar is een schaderegeling voor nabestaanden van de omgekomen Bosniërs uit voortgekomen. Als het aan Pax ligt, biedt de Nederlandse regering ook aan hen excuses aan.

Of dat ervan komt, is onbekend. Minister Ollongren kondigde aan dat ze op 11 juli in Potocari een herdenking bijwoont ‘om namens de Nederlandse regering de geschiedenis recht in de ogen te kijken.’

DEN HAAG

Bezoeker festival ‘geprik met naald’

Een vrouw is zaterdag op het dancefestival Den Haag Outdoor in het Zuiderpark mogelijk met een naald geprikt. Een bezoeker zag het gebeuren en waarschuwde de beveiliging. Die hield een verdachte aan en vond bij het fouilleren een naald, zegt Timo Bosman van organisator Hofstad Festivals. De verdachte, een 31-jarige man zonder vaste woon- of verblijfplaats, is overgedragen aan de politie, die de zaak onderzoekt. De politie wil niet bevestigen of er inderdaad een naald is gevonden, maar zegt het incident uiterst serieus te nemen.

LONDEN

‘Britse leger moet zich voorbereiden’

Het nieuwe hoofd van het Britse leger, generaal Patrick Sanders, heeft zijn troepen in een brief opgeroepen zich voor te bereiden op de mogelijkheid dat het leger in de toekomst opnieuw oorlog moet voeren in Europa. De troepen moeten volgens Sanders klaarstaan ‘om de hernieuwde dreiging vanuit Rusland het hoofd te bieden.’ Sanders benadrukt in zijn brief: ‘Er is nu een dringende noodzaak om een leger te vormen dat in staat is om naast onze bondgenoten te vechten en Rusland te verslaan.’

PARIJS

Dode bij noodweer in Frankrijk

Na de hittegolf in Frankrijk is zaterdagavond een 31-jarige kitesurfer overleden tijdens noodweer aan de Normandische kust. De storm trof de Normandische badplaats Villers-sur-Mer. De kitesurfer werd door een windvlaag tegen de gevel van een restaurant geworpen en kwam om het leven. Drie bezoekers van een casino raakten tijdens de storm gewond door rondvliegende caféstoelen en tafels. Reddingswerkers waren gistermiddag met boten en een helikopter op zoek naar iemand die op zee werd vermist in Deauville, dat vlak bij Villers-sur-Mer ligt.